

# Výroční zpráva

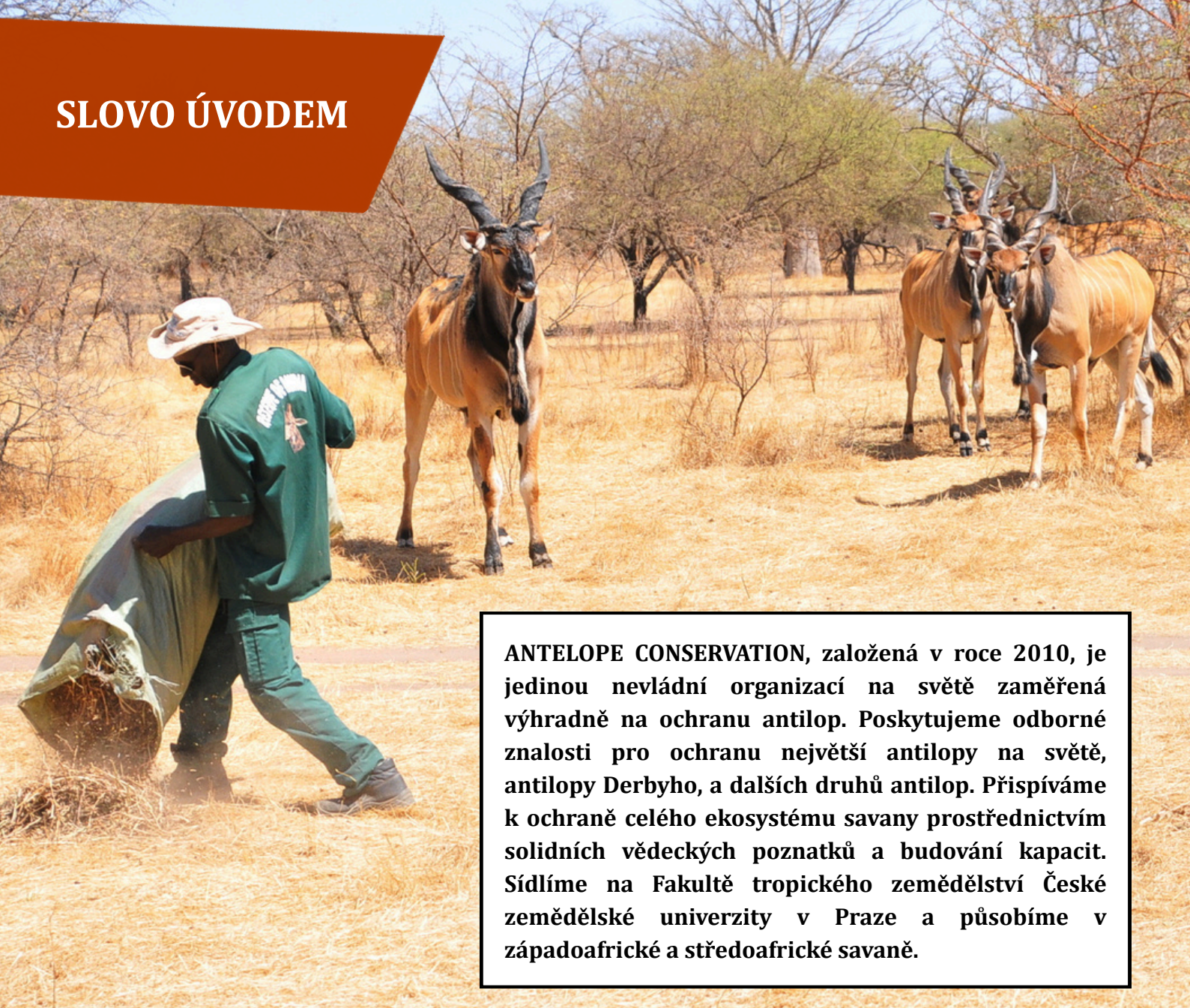


2024





## SLOVO ÚVODEM



**ANTELOPE CONSERVATION, založená v roce 2010, je jedinou nevládní organizací na světě zaměřená výhradně na ochranu antilop. Poskytujeme odborné znalosti pro ochranu největší antilopy na světě, antilopy Derbyho, a dalších druhů antilop. Přispíváme k ochraně celého ekosystému savany prostřednictvím solidních vědeckých poznatků a budování kapacit. Sídlíme na Fakultě tropického zemědělství České zemědělské univerzity v Praze a působíme v západoafrické a středoafické savaně.**

Vážení přátelé antilop Derbyho a africké savany,

s hrdostí Vám představujeme naši novou výroční zprávu, která obsahuje přehled našich aktivit v roce 2024. Kromě pravidelného dlouhodobého monitoringu populace antilop Derbyho v senegalských rezervacích a pokračujícího monitorování antilop Derbyho a dalších antilop v národním parku Niokolo Koba jsme prozkoumali další území ve východním Senegalu a navázali novou spolupráci! Jinými slovy, lvi a psi hyenové jsou nyní našimi nejlepšími přáteli. Překvapilo Vás to? Více se dozvíte na následujících stránkách.

Děkujeme za podporu a zůstaňte s námi!

Za tým Antelope Conservation, z. s.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Karolína Brandlová'.

**Karolína Brandlová**



## NAŠE VIZE

Zdravá populace antilop Derbyho a dalších západoafrických druhů antilop v jejich původním prostředí. Antilopa Derbyho je ceněna jako vlajkový druh pro zachování ekosystému savany západní a střední Afriky.

## NAŠE MISE

Poskytování vědeckých odborných znalostí příslušným subjektům v oblasti ochrany přírody, podpora činností souvisejících s ochranou antilop Derbyho a dalších západoafrických druhů antilop a zvyšování povědomí o důležitosti zdravých fungujících ekosystémů.

## NAŠE HODNOTY

**Odbornost** - naše rozhodnutí jsou založena na výsledcích vědeckých studií

**Energie** - investujeme velké množství energie do činností, které považujeme za správné

**Respekt** - respektujeme naše partnery i různé přístupy a názory

**Spolupráce** - jsme tým a nikdy nepracujeme sami

**Vytrvalost** - nevzdáváme se

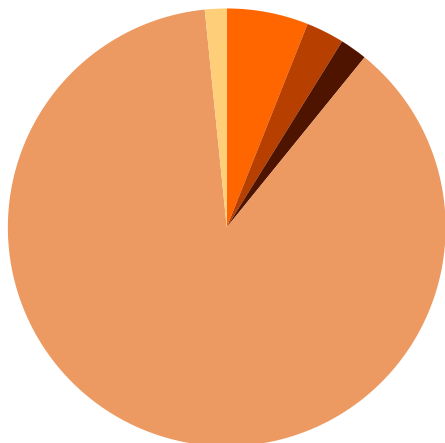


# ČLENSKÁ ZÁKLADNA



V roce 2024 měl spolek 252 členů. Seznam řádných členů z řad právnických osob zůstal nezměněn a tvořily jej Safari Park Dvůr Králové a zoologické zahrady Plzeň, Ostrava, Olomouc, Košice, Hodonín a Jihlava. Pro naše nejaktivnější členy, dárce a dobrovolníky jsme zorganizovali teambuildingový a brainstormingový výlet do Zoo Plzeň.

- Řádní členové - fyzické osoby (15)
- Řádní členové - právnické osoby (7)
- Výkonný výbor (5)
- Sympatizanti (218)
- Čestní členové (4)





# NÁŠ TÝM



**Karolína Brandlová**  
*Předsedkyně spolku*



**Pavla Hejcmanová**  
*Výzkum a projekty*



**Markéta Grúňová**  
*Vzdělávání, práce s komunitami*



**Tamara Fedorova**  
*Office manager*



**Magdalena Miřejovská**  
*Členská základna*



**Kristýna Stehlíková**  
*Analýza dat, PR*



**Ema Cetkovská**  
*Koordinátorka dobrovolníků*



# EKONOMICKÁ ZPRÁVA

Většinu našich příjmů v roce 2024 tvořily dary. Více informací naleznete na následující straně. Další příjmy pocházely z prodeje propagačních předmětů na akcích (včetně malování na obličej), našeho e-shopu a zakázkové výroby suvenýrů pro naše partnery. Výše členských příspěvků od stálých členů vzrostla především díky vyšším příspěvkům Safari Parku Dvůr Králové a zoologických zahrad v Plzni a Hodoníně. Členské poplatky tvoří významnou část našich příjmů.

| Výnosy za rok 2024                    | Kč             |
|---------------------------------------|----------------|
| Dary                                  | 543 000        |
| Členské příspěvky                     | 125 000        |
| Prodej propagačních předmětů a služby | 187 000        |
| <b>Celkem</b>                         | <b>855 000</b> |

| Náklady za rok 2024                                                      | Kč             |
|--------------------------------------------------------------------------|----------------|
| Dary (poskytnuté senegalským partnerům)                                  | 105 000        |
| Výdaje spojené s realizací projektů (práce v terénu, cestovné, vybavení) | 251 000        |
| Výroba propagačních předmětů                                             | 161 000        |
| Účast na konferencích a vědeckých setkáních                              | 97 000         |
| Mzdové náklady                                                           | 237 000        |
| Administrativní náklady a ostatní                                        | 88 000         |
| <b>Celkem</b>                                                            | <b>939 000</b> |

Výdaje souvisely především s realizací projektů v Senegalu a dalších zemích (podrobnosti na následujících stranách). Platy se v roce 2024 zvýšily, protože nyní podporujeme dvě naše členky z řad studentů, které pracují na výzkumu antilopy Derbyho v národním parku Niokolo Koba a žiraf v Nigeru (spolufinancováno Giraffe Conservation Foundation). Ostatní náklady zahrnovaly výrobu nových propagačních předmětů, administrativní a mzdové náklady a další výdaje.



# DĚKUJEME VŠEM NAŠIM DÁRCŮM!



Dary tvoří významnou část příjmů spolku.

V roce 2024 jsme od **Safari Parku Dvůr Králové** dostali dar ve výši 150 000 Kč, který byl ve spolupráci se zoologickými zahradami EAZA věnován ochraně antilop Derbyho a biodiverzity v západní a střední Africe.

**Zoo Plzeň** nás opět podpořila výtěžkem z veřejné sbírky, který za rok 2023 činil téměř 144 000 Kč. Tyto prostředky byly použity na monitoring antilop Derbyho v národním parku Niokolo Koba, realizovaný ve spolupráci s DPN (Direction des Parcs nationaux) a Panthera Senegal, a na zahájení spolupráce s rezervacemi Boundou a Falémé v Senegalu.

Velké poděkování patří také **Zoo Ostrava** a **Magistrátu města Ostravy**, které v rámci projektu Tři koruny ze vstupu darovaly 50 000 Kč. Tato částka podpořila terénní výzkum v rezervacích Bandia a Fathala v Senegalu a genetický monitoring antilop.

**Zoologická zahrada Hodonín** podpořila náš antilopí projekt prostřednictvím svého partnera částkou 25 000 Kč.

V rámci naší **veřejné sbírky** jsme vybrali 24 000 Kč. Díky projektu **darujme.cz** jsme získali více než 56 000 Kč.

Další neméně důležité dary pocházely od společnosti ACC a soukromých dárců.

Děkujeme!!



# OCHRANA ANTILOPY DERBYHO

V Senegalu jsme zpracovali snímky antilop Derbyho z let 2022 a 2023 z fotopastí, které v národním parku Niokolo Koba rozmístily DPN a Panthera Senegal. Pomocí dat z let 2021 a 2023 jsme metodou Spatially Explicit Capture-Recapture, založenou na individuální identifikaci antilop, odhadli velikost poslední volně žijící populace na 316 jedinců v roce 2021 (z toho 166 dospělých a 150 mladých) a na 537 jedinců v roce 2023 (z toho 251 dospělých a 286 mladých). Přestože odhady velikosti populace ukazují rostoucí trend, počty jedinců jsou stále nízké a neustálá ochrana a monitoring jsou nezbytné. V současné době se zpracovává komplexní studie o demografii a genetice volně žijící populace i populace v rezervacích.

Ve Středoafričské republice spolupracujeme s rezervací Chinko, kterou spravuje African Parks. V roce 2024 jsme byli součástí skupiny odborných konzultantů pro antilopy Derbyho a pokračovali jsme ve studiu preferencí habitatů na základě dat ze satelitních obojků.



Antilopa Derbyho (*Tragelaphus derbianus*) je největším druhem antilop. Její západní poddruh, *T. d. derbianus*, je jedním z nejohroženějších zvířat na světě. Její poslední zbývající volně žijící populace přežívá pouze v národním parku Niokolo Koba v Senegalu.

Východní poddruh *T. d. gigas* se vyskytuje v Kamerunu, Středoafričské republice, Jižním Súdánu a pravděpodobně také v Čadu. Tento poddruh je na Červeném seznamu IUCN klasifikován jako zranitelný a v části svého původního areálu rozšíření je regionálně vyhynulý.





# PLEMENNÁ KNIHA ANTILOPY DERBYHO



V únoru 2024 proběhla pravidelná identifikace mláďat antilopy Derbyho v rezervacích Bandia a Fathala. Dvě členky našeho týmu strávily v každé z rezervací dva týdny, během kterých dokumentovaly všechny pozorované jedince a identifikovaly novorozená mláďata a jejich matky. Zoologická zahrada Ostrava misi podpořila vysláním jedné ze svých zaměstnankyň, aby s tímto úkolem pomohla.

V sezóně 2023/2024 se v rezervacích narodilo celkem 27 mláďat, 20 v Bandii a sedm ve Fathale. Identifikační karty, obsahující fotografie a informace o jedincích, byly vytvořeny pro všechna nově pozorovaná zvířata a aktualizovány pro již známé jedince.



Kriticky ohrožený západní poddruh antilopy Derbyho (*Tragelaphus derbianus derbianus*) žije pouze v Senegalu. Kromě volně žijící populace v národním parku Niokolo Koba existuje i populace ve dvou oplocených rezervacích, Bandia a Fathala.

Náš tým monitoruje antilopu Derbyho v rezervacích od založení populace v roce 2000. Současná populace je potomkem pouze 6 zakládajících jedinců, 5 samic a jednoho samce.



Od roku 2008 vydáváme plemennou knihu západního poddruhu antilopy Derbyho v obou rezervacích s podrobnými informacemi o každém jedinci a analýzami stavu populace. Na základě údajů z roku 2024 populace čítala 175 jedinců, z toho 122 v Bandii a 53 ve Fathale.



# OSTATNÍ DRUHY ANTILOP

**Buolec západoafrický** (*Alcelaphus bucelaphus major*) se svým neobvyklým vzhledem, protáhlou hlavou a zahnutými rohy, je antilopa, která v západní Africe přežívá jen s obtížemi. Jakožto spásač je v mozaice travnaté a stromové savany závislý na travních stanovištích. V disertační práci Zuzany Kučerové ve spolupráci s African Parks, Smithsonian's Conservation Biology Institute (USA) a studenty magisterského studia na FTZ ČZU zkoumáme výběr habitatů a pohybové aktivity buvolců západoafrických, abychom odhalili možné příčiny jejich zranitelnosti.



Volně žijící zvířata vyžadují více prostoru, než kolik chráněná území mohou nabídnout. Funkční krajina si proto musí zachovat svou ekologickou propojenost s nechráněnými oblastmi. Zahájili jsme nové studie lesně pestrého (*Tragelaphus scriptus*) a prasete savanového (*Phacochoerus africanus*) jako modelových druhů pro porovnání jejich závislosti na prostředí v Niokolo Koba a jižním Falémé (nechráněná oblast) a jejich aktivity v čase a prostoru. Tyto studie jsou založeny na aktivní spolupráci s DPN, Panthera Senegal a ZSL v rámci projektu Darwin Initiative (zapojeno je několik studentů magisterského a doktorského studia).



## OSTATNÍ DRUHY ANTILOP

**Přímorožec šavlorohý** (*Oryx dammah*) je modelovým druhem antilopy a důkazem, že reintrodukce jsou klíčové pro ochranu druhů, mohou být úspěšné a mohou získat podporu místních komunit. K jeho ochraně přispíváme prostřednictvím vědeckých poznatků o tom, jak si reintrodukovaná zvířata vybírají habitaty v rezervaci Ouadi Rimé - Ouadi Achim v Čadu. Tyto poznatky zpracovávají Caleb Ngaba a Julien Court (Univerzita Neuchatel, Švýcarsko) ve spolupráci se Sahara Conservation a Smithsonian's Conservation Biology Institute (USA).

Povrchová voda byla vždy kritickým ekologickým zdrojem pro antilopy a další druhy kopytníků. Býložravci závislí na vodě se mohou stát obzvláště zranitelnými v důsledku změny klimatu nebo různých antropogenních aktivit a následných změn dynamiky mokřadů. Zkoumáme výskyt vodušky kob (*Kobus kob*) a vodušky jelenovité (*Kobus ellipsiprymnus defassa*) a jejich ekologické vazby na řeky a napajedla v Niokolo Koba (Senegal, v rámci disertační práce Kodé Falla, UCAD Dakar) a v Pendjari (Benin, v rámci disertační práce Girmy Lagiso, FTZ ČZU Praha).



**Gazela dama** (*Nanger dama*), jedna z největších gazel na světě, je na Červeném seznamu IUCN klasifikována jako kriticky ohrožená a patří mezi nejohroženější druhy antilop na světě. Jedna z posledních populací gazely dama byla znovuobjevena v roce 2014 v rezervaci Aïr & Ténéré v Nigeru. Poskytujeme informace o struktuře populace gazel dama, jejich fenotypové rozmanitosti a rozšíření na základě dat shromážděných organizací Sahara Conservation a v rámci disertační práce Abdoula Razacka Moussy Zabeirou (FTZ ČZU Praha).



## VĚDECKÁ SPOLUPRÁCE



V roce 2024 jsme s hrdostí slavnostně otevřeli novou výzkumnou základnu v národním parku Niokolo Koba, vybudovanou s podporou Velvyslanectví České republiky v Dakaru, realizovanou Panthera Senegal pod záštitou DPN. Výzkum antilop Derbyho (stejně jako výzkum dalších velkých savců ve východní části národního parku) se tak stává mnohem efektivnějším!

Ve spolupráci se Zoologickou společností v Londýně (ZSL), která vede projekt Lycaon, zaměřený především na ochranu divokých psů, s financováním z Darwin Initiative jsme realizovali první terénní akce i mimo hranice parku. Nejprve jsme zkontrolovali fotopasti v lovecké zóně Falémé, zajímavé především díky překryvu lidských aktivit a výskytu volně žijících zvířat. Také jsme zahájili novou spolupráci s komunitní rezervací Boundou ve východním Senegalu. Díky těmto spolupracím budeme moci zjistit, které druhy antilop se stále vyskytují mimo hranice národního parku, a co je ještě důležitější, pokusíme se pochopit proč! Jak zvládají soužití s lidmi a hospodářskými zvířaty?

V neposlední řadě získalo naše dlouhodobé partnerství s Giraffe Conservation Foundation oficiální rámec. Společně pracujeme na poskytování solidních vědeckých dat pro ochranu západoafrických žiraf!





# AKADEMICKÉ VÝMĚNY

Protože budování kapacit a podpora místních vědců patří k hlavním aktivitám našeho spolku, rádi jsme pomohli Fakultě tropického zemědělství ČZU v Praze s mobilitami v rámci programu Erasmus+. V roce 2024 se akademických výměn profesorů a studentů zúčastnily čtyři partnerské univerzity v našich cílových regionech:

- Univerzita Iba Der Thiam, Thiès, Senegal
- Univerzita Abdou Moumouni, Niamey, Niger
- Univerzita Dan Dicko Dankoulodo, Maradi, Niger
- Univerzita v Bangui, Středoafriická republika



## Granty Erasmus+

Erasmus+ je mezinárodní program na podporu mobilit studentů po celém světě financovaný EU. Naše domovská instituce, Fakulta tropického zemědělství (FTZ), je aktivní a úspěšná v rozvíjení spolupráce s africkými univerzitami. Společně s Antelope Conservation hrdě podporujeme místní týmy a budujeme kapacity pro výzkum a ochranu antilop a dalších volně žijících zvířat.





V únoru se naše doktorandka a specialistka na sociální sítě Kristýna Stehlíková, která se zabývá výzkumem populační dynamiky západního poddruhu antilopy Derbyho, připojila k našim partnerům v Senegalu v rámci každoročního projektu ekologického monitoringu. Spolu s Ředitelstvím národních parků Senegalu, organizací Panthera Senegal a projektem Lycaon ze ZSL se zúčastnila mise v národním parku Niokolo Koba. Spolu se šesti týmy strážců parku a výzkumníků pomáhala s rozmisťováním fotopastí v jihovýchodní části parku a také s monitorováním pobytových stop volně žijících zvířat a nelegální činnosti v parku.

Terénní práce nejen přispěla k ochraně volně žijících zvířat v národním parku Niokolo Koba, ale také poskytla Kristýně cenné praktické zkušenosti s monitorováním volně žijících zvířat v savanových ekosystémech a umožnila jí vybudovat silné pracovní vztahy s místními ochranářskými týmy. Vzájemná výměna zkušeností otevírá nové příležitosti pro posílení partnerství v oblasti ochranářské vědy. Těšíme se, že přivítáme další studenty ze zemí, kde se vyskytují volně žijící zvířata!





## KDE JSME SE POTKALI



### Vědecké konference

Antelope Conservation je ve světovém kontextu jedinečnou neziskovou organizací, která svou ochranářskou činnost zakládá na solidních vědeckých poznatcích. Proto se s námi můžete setkat na mnoha významných konferencích o ochraně volně žijících zvířat, kde sdílíme naše výstupy a vyměňujeme si zkušenosti a inspiraci s dalšími vědci v oblasti ochrany přírody.

V roce 2024 jsme se o naše výsledky podělili s komunitou zoologických zahrad během konference **EAZA Conservation Forum v Ostravě**, setkání **Antelope and Giraffid TAG (EAZA) v Římě** a **výroční konference EAZA v Lipsku**.

Jsmo také hrdí na to, že jsme se zúčastnili konference **Saharo-Sahelian Group of Interest (SSIG)**, kde jsme měli možnost sdílet naši práci s mnoha lidmi, kteří se zajímají o antilopy.





# KDE JSME SE POTKALI

## Setkání s veřejností v České republice

Akce v České republice byly jako obvykle spojeny s propagací Fakulty tropického zemědělství České zemědělské univerzity v Praze (ČZU), zejména během Dnů otevřených dveří, kdy se zájemci o studium a jejich rodiče mohli seznámit s naší prací. Zúčastnili jsme se také Zahradní slavnosti ČZU, Dožínek v Lánech a Noci vědců. K nejvýznamnějším akcím však patřila podzimní výstava fotografií 7x7 Family s názvem „Krásy západoafrické savany“.

Ve spolupráci s českými zoologickými zahradami jsme připravili „Dny antilop“, kde jsme představili důležitost ochrany antilop, prodávali propagační předměty a nabízeli malování na obličej pro děti.

V prosinci jsme navštívili studenty Gymnázia Karlín a v prostorách menzy ČZU jsme prodávali vánoční dárky s motivem antilop.



19.-20.1. Den otevřených dveří na ČZU, Praha  
22.3. Den otevřených dveří na ČZU, Praha  
20.4. Den Země v Malešickém parku, Praha  
4.5. Den s antilopou v Zoo Plzeň  
18.5. Den s antilopou v Zoo Ústí nad Labem  
12.6. Výroční členská schůze spolku  
15.6. Zahradní slavnost na ČZU, Praha  
1.7. Den s antilopou v Zoo Jihlava  
17.8. Den s antilopou v Zoo Ostrava

27.-28.7. Africký víkend v Safari Parku Dvůr Králové  
6.9. Dožínky ČZU v Lánech  
7. 9. Den s antilopou v Zoo Olomouc  
14.9. Teambuildingový výlet do Zoo Hodonín  
27.9. Noc vědců na ČZU, Praha  
3.10. Výstava 7x7 Family, ČZU, Praha  
8.11. Den otevřených dveří na ČZU, Praha  
12.12. Konference Gymnázium Karlín, Praha  
16.-18. 12. Vánoční prodej na ČZU, Praha



# DARUJTE

## DARUJTE A POMOZTE NÁM ZACHRÁNIT ANTILOPY!

Antilopy jsou důležitou součástí afrických ekosystémů, kde hrají zásadní roli:

- jako býložravci zásadně ovlivňují rozmanitost druhů rostlin
- utváří prostředí pro další živočišné druhy (např. hmyz, ptáky a drobné savce)
- jsou přirozenou kořistí pro šelmy, čímž přispívají k jejich přežití
- podílejí se na šíření semen rostlin
- jsou zdrojem masa pro místní obyvatele

Celkem existuje přes 90 druhů antilop a většina z nich žije v Africe. Mnoho druhů antilop je ale ohroženo, například ztrátou přirozeného prostředí, nadměrným lovem a konkurencí s dobytkem. Jak jsou antilopy schopné přizpůsobit se měnícím se podmínkám prostředí není u většiny druhů známo.

Spolek Antelope Conservation, z. s. se zabývá výzkumem a ochranou antilop v oblasti západní a střední Afriky. Lepší znalost antilop, jejich ekologie a prostředí, nám pomáhá je efektivně chránit.

Spolek Antelope Conservation, z. s. je jediná organizace na světě, která se již od roku 2000 věnuje ochraně a výzkumu největší a kriticky ohrožené antilopy Derbyho v Africe.

**Pomozte nám chránit antilopy!**

## Veřejná sbírka

na podporu ochrannářských aktivit  
a monitoringu antilop v západoafrické  
a středoafričské savaně

ANTELOPE  
CONSERVATION



NAČTI  
A DARUJ!





# DĚKUJEME

## **Naše díky patří zejména těmto spolupracovníkům:**

Jana Ptačinská Jiráťová, Lenka Juříková, Jan Svitálek

## **Hlavní dobrovolníci na našich akcích:**

Petr Fedorov, Petr Hána, Radka Melcrová, Martina Šandová,  
Michaela Kopřivová Stejskalová



## **Velké poděkování patří našim spolupracovníkům:**

Thierry Aebischer, Markéta Antonínová, Linda Babiánková, Dan Bárta, Jiří Barvíř, Iva Bernáthová, Barbora Černá Bolfíková, Philippe Chardonnet, Christian Dering, Christophe Dering, Abdou Diouf, Alena Divišová, Anna Dupalová, Julian Fennessy, Markéta Gloneková, Lucie Grošatfová, Ibrahima Gueye, Mallé Gueye, Lucien Haddad, Philipp Henschel, Jaroslav Haimy Hyjánek, Matouš Hladovec, Meyer de Kock, Martin Krug, Zuzana Kučerová, David Mallon, Miloslav Machálek, Christoff Marais, Erik Marary, Chele Martinez Marti, Ibrahima Ndao, Arame Ndiaye, Silvie Neradilová, Jiří Novák, Rob Ogden, Lenka Pokorná, Angelo Poupard, Přemysl Rabas, Thomas Rabeil, Pierre-Cyril Renaud, Jacques Rezk, Georges Rezk, Hynek Roubík, Divyadharshini Shanthakrishnan, Jana Skokanová, Jan Stejskal, Michal Šťastný, Jiří Trávníček, Hana Trousilová, Jiří Váhala, Roman Vodička, Rosie Woodroffe, Babacar Youm, Abdoul Razack Moussa Zabeirou, Miroslav Zámečník, František Zouhar...

...a mnoha dalším, včetně zaměstnanců senegalských rezervací, českých zoologických zahrad a České zemědělské univerzity v Praze (spolu se zapojenými studenty FTZ)

...a všem dárcům, podporovatelům, fanouškům a všem, kteří nás podpořili koupí našich propagačních předmětů.



DĚKUJEME,  
ŽE JSTE S  
NÁMI!



Fakulta tropického  
zemědělství

RÉSERVE  
de  
BANDIA



FATHALA  
wildlife reserve réserve naturelle



Zoo Hodonín







ANTELOPE  
CONSERVATION

**Výroční zpráva 2024**

ANTELOPE CONSERVATION, z. s.

Kamýcká 129, Praha - Suchdol, 165 00

IČ: 22858598, DIČ: CZ22858598

[info@antelopes.cz](mailto:info@antelopes.cz)

[www.antelopes.cz](http://www.antelopes.cz)

